

Kader sport- en beweegbeleid 2021-2023

De provinciale rol binnen het Gronings Provinciaal Beweegakkoord

1. Aanleiding

In juli 2019 hebben Provinciale Staten de Kadernota 2019-2023 vastgesteld. Hierin staat dat de provincie wil investeren in sport en bewegen, omdat dat bijdraagt aan het welzijn van mensen. Bewegende mensen voelen zich gelukkiger, worden weerbaarder en gezamenlijk sporten en bewegen versterkt de sociale cohesie in dorpen en wijken. Wij vinden dat sport voor iedereen toegankelijk moet zijn en dat sport en bewegen kansen biedt om mee te doen in de maatschappij. Het is een belangrijk middel voor de gezondheid en leefbaarheid van onze inwoners.

Vanuit deze gedachte en ook omdat het huidige sport- en beweegbeleid eind 2020 afloopt, is in december 2019 gestart met gesprekken voor een provinciaal beweegakkoord. Er is gesproken met alle gemeenten, onderwijsinstellingen (o.a. Hanzehogeschool, Alfa College, Noorderpoort, Marenland & Noordkwartier, Topsport Talentschool), sportorganisaties (Huis voor de Sport Groningen, Topsport Noord, FC Groningen), zorg- en welzijnsorganisaties (o.a. GGD, Cosis, Stichting BEA, HANNN, De Brug provincie Groningen). Ondanks dat het budget in de komende periode hoger is dan in de afgelopen jaren, moeten we nog steeds beleidskeuzes maken. In deze notitie verwoorden wij welke rol wij willen vervullen binnen het Groningers Provinciaal Beweegakkoord en welke keuzes we maken. Het Gronings Provinciaal Beweegakkoord wordt als bijlage aan deze notitie toegevoegd. Op basis van deze kaders zullen we als College van GS bezien hoe we daar uitvoering aan gaan geven.

2. Terugblik beleid 2016-2020

Afgelopen jaren was het provinciale sport- en beweegbeleid vooral gericht op het in beweging brengen en houden van Groningers. Hierbij is de provincie aanvullende geweest op het lokale sportbeleid. De provinciale rol daarbij was om vooral te faciliteren en stimuleren en kennisdeling en samenwerking te bevorderen.

Dit zijn de thema's waar het sportbeleid zich de afgelopen 5 jaar op heeft gericht (en waar ook de middelen zijn ingezet):

- Kennisdeling stimuleren en aanjagen van netwerkorganisaties.
- (Breedte)Sport en bewegen als middel inzetten om de participatie te vergroten (gemeentelijk doel) en om gezondheidswinst te behalen.
- Ondersteunen van gemeenten in hun taak op het gebied van het stimuleren van sporten en bewegen in de openbare ruimte.

Naast de hierboven genoemde thema's, is er in de vorige beleidsperiode ook nadrukkelijker de link gelegd met aanverwante beleidsterreinen, zoals leefbaarheid, het fietsbeleid en energie (verduurzamen sportaccommodaties).

Gedurende de beleidsperiode 2016-2019 heeft de Hanzehogeschool het beleid op een aantal onderwerpen onderzocht en gemonitord (Bewegen in de openbare ruimte, Sportief Gezonde School op het basisonderwijs en het VMBO en Sportevenementen). Begin 2020 hebben ze een eindevaluatie opgeleverd over het beleid 2016-2019. De aanbevelingen die de Hanzehogeschool heeft gedaan nemen we waar mogelijk mee naar de komende jaren. Een aantal voorbeelden:

- In de evaluatie worden een aantal verbetervoorstellen gedaan voor de Sportief Gezonde School (SGS) in het basisonderwijs. Deze verbetervoorstellen zijn doorgegeven aan Huis voor de Sport Groningen, zij zijn hier in 2020 al mee aan de slag gegaan en zullen dit ook de komende jaren doen. De provincie heeft de SGS in het basisonderwijs jaren ondersteund, maar in navolging van 2020 gaan we dit de komende jaren niet doen.
- Uit de evaluatie blijkt dat het concept van de Sportief Gezonde School op het VMBO nog niet uit ontwikkeld is. In de evaluatie wordt een voorstel gedaan om het lesmateriaal door te ontwikkelen en om de SGS VMBO gefaseerd in te voeren op scholen. In 2020 zijn hiervoor de eerste stappen gezet, maar het is nodig om hier in 2021-2023 mee verder te gaan. Daarnaast moet het programma op het MBO nog worden verbeterd.
- Uit de evaluatie blijkt dat er vooral een uitdaging ligt bij het verbinden van andere beleidsterreinen aan het thema Bewegen in de openbare ruimte. Dit geldt bij zowel de provincie als de gemeenten. Binnen verschillende beleidsterreinen van de provincie is aandacht voor Bewegen in de openbare ruimte (fietsstrategie, Energie, Leefbaarheid) echter komende jaren gaan dit thema en de Routekaart Verduurzaming Sport ook bij andere beleidsterreinen (oa Omgevingsvisie, Natuur, Vrijetijdseconomie) extra onder de aandacht brengen (beweeg inclusief beleid). Vanuit de werkgroep Verduurzaming sportinfrastructuur wordt dit opgepakt voor de gemeenten.

- Uit de evaluatie blijkt dat het subsidiëren van de side-events bij sportevenementen zijn vruchten afwerpt. Echter men plaatst ook de kanttekening dat de aandacht voor de niet-actieve Groninger na het evenement wegebt, omdat een evenement van tijdelijke aard is. Komende jaren gaan we door met het subsidiëren van side-events bij sportevenementen, echter we willen ook proberen om bij het sportevenement sociaal-maatschappelijke programma's en projecten mee te laten liften.

3. Hoe staan we er voor in Groningen, impact corona

Het aantal inwoners van de provincie Groningen bedroeg op 1 januari 2020 in totaal 586.061 (Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek). In de komende jaren zal de totale omvang van de Groninger bevolking naar verwachting licht dalen en spelen vergrijzing en ontgroening een rol. Binnen de provincie Groningen lopen de demografische ontwikkelingen echter sterk uiteen. Een aantal gemeenten (waaronder Groningen) zal blijven groeien en andere gemeenten (waaronder Pekela) zullen juist met een relatieve daling van het aantal inwoners geconfronteerd worden.

We zien voor de komende beleidsperiode opnieuw een groot deel van de sportieve uitdagingen in de provincie Groningen zoals we die ook tijdens onze vorige beleidsperiode zijn tegengekomen. Uitdagingen die anno 2020 alleen maar groter en urgenter zijn geworden door de negatieve gevolgen van corona op sport, bewegen en de gezondheid van onze inwoners.

Zo is en blijft *'gezond ouder worden'* (healthy ageing) een belangrijk thema in Noord Nederland. Het belang van een gezonde leefstijl voor de kwaliteit van leven van onze inwoners is onverminderd aanwezig. In Nederland is gemiddeld 48,3% te zwaar. Het percentage overgewicht in de provincie Groningen, ligt met 48,8% nog hoger dan het landelijk gemiddelde en ook hiervoor komen we regionale verschillen tegen in onze provincie. In met name Oost-Groningen treffen we gemeenten aan met percentages overgewicht die flink hoger liggen dan in andere delen van de provincie. Naast overgewicht spelen meerdere leefstijlfactoren een rol bij gezondheid, te weten: sport en bewegen, roken, alcoholgebruik, voeding en ontspanning. Leefstijlcomponenten die positief of negatief van invloed zijn op ieders gezondheid.

Wij zien sport en bewegen bij uitstek als middel om in te zetten voor het verbeteren van de gezondheid, vitaliteit en leefbaarheid van de Groningers. Hierbij is de sociale infrastructuur rondom sport een belangrijke bindende factor in de samenleving. Sport en bewegen brengt mensen op een ontspannen manier bij elkaar. Dit klinkt mooi maar hier liggen toch echt nog wel een aantal uitdagingen. Net als in de rest van Nederland is er ook in Groningen op het vlak van sportdeelname en beweeggedrag een grote opgave. Prognoses zoals opgenomen in de 'Sport Toekomstverkenning' laten zien dat meer en voldoende lichaamsbeweging in de toekomst niet vanzelfsprekend is. Nederlanders zijn nog steeds Europees kampioen zitten en dat is geen kampioenschap om trots op te zijn. Daarnaast heeft de onderwijsinspectie vastgesteld dat de bewegingsvaardigheid van basisschoolleerlingen in de afgelopen 10 jaren is afgenomen. Tel daar bovenop dat in 2018 slechts 47% van alle Nederlanders ouder dan vier jaar aan de algemene beweegrichtlijnen voldeed en dat er nog steeds groepen inwoners zijn die belemmeringen ervaren om te kunnen sporten en bewegen, dan kunnen we niet anders vaststellen dan dat er nog veel winst te behalen valt.

Corona

In 2020 deed corona plotsklaps van zich spreken met alle negatieve gevolgen voor sport en bewegen van dien. Het Mullier Instituut heeft, in opdracht van het ministerie van VWS, onderzoek gedaan naar de gevolgen van corona op de sportsector in Nederland. Uit het onderzoek blijkt dat de schade op de sportsector in de eerste helft van 2020 op 0,4 tot 0,6 miljard euro wordt geschat.

Niemand had aan het begin van dit jaar kunnen bedenken hoe belangrijk sporten en bewegen de komende jaren zou gaan worden. De sport- en beweegdeelname van Nederlanders (en ook Groningers) is tijdens de duur van de coronamaatregelen sterk afgenomen. Met name kwetsbare groepen zijn hard geraakt en er zijn opvallende verschillen naar leeftijd waarneembaar volgens het Mullier Instituut. Door het gedwongen vaker thuisblijven en alle andere inperkende coronamaatregelen, bewegen we met z'n allen een stuk minder. Kinderen in de basisschoolleeftijd hebben in april van dit jaar een enorme terugval in sport- en beweegactiviteit laten zien (50%), veel meer dan kinderen in de middelbare schoolleeftijd (15%) (Bron: Mullier Instituut; monitor sport en corona). Door corona doen we met z'n allen minder en dat is ronduit slecht voor zowel onze fysieke alsook mentale gezondheid.

De urgentie om in deze coronatijd (en daarna) te blijven bewegen wordt nog eens extra benadrukt door het onderzoek dat het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) momenteel uitvoert naar de rol van overgewicht bij Covid-19. Uit recent onderzoek blijkt dat 77% van de Covid-19 patiënten die op een Nederlandse Intensive Care (IC) zijn behandeld, met overgewicht kampte. Mensen met overgewicht hebben 44% meer kans om te overlijden aan Covid-19 en dat loopt op tot bijna 80% bij mensen met ernstige obesitas (Bron: website UMCG d.d. 27 augustus 2020). Vooral bij patiënten met fors overgewicht slaat het coronavirus dus hard toe.

Daarom is het juist nu voor iedereen belangrijk om in beweging te komen en te blijven en een gezonde leefstijl erop na te houden. Gezond leven houdt de weerstand van mensen op peil. Men wordt minder snel ziek en is beter beschermd tegen ziekmakende bacteriën en virussen zoals het coronavirus. Voor het kunnen blijven sporten, spelen en actief bewegen kan hierbij de buitenruimte van grote waarde zijn. Uit het onderzoek van het Mullier Instituut is gebleken dat de 'recreatieve' voorzieningen tijdens deze coronacrisis belangrijk zijn om toch nog te kunnen sporten en bewegen.

4. Uitgangspunten provinciaal sport- en beweegbeleid 2021-2023 (provinciaal beweegakkoord)

Het toekomstbestendig maken van de organisatie en de financiën van de sport en er daarbij voor zorgen dat iedereen in een veilige, gezonde omgeving met plezier kan sporten en bewegen, is het beoogde doel van het op 26 juni 2018 ondertekende Nationaal Sportakkoord '*Sport verenigt Nederland*'. Met het Nationaal Sportakkoord hebben de sport, gemeenten en de rijksoverheid samen met provincies, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven de handen ineen geslagen om de kracht van sport in Nederland de komende jaren beter te benutten. Gezamenlijk wordt onderschreven dat sport en bewegen van grote maatschappelijke en economische waarde is voor individuen en de samenleving. Sporten en bewegen is goed voor je gezondheid, je sociale contacten, je welzijn, je persoonlijke ontwikkeling en bovenal plezierig om te doen.

Om de komende jaren de kracht van sport beter te benutten hebben de strategische partners in het Nationaal Sportakkoord zes ambities centraal gesteld, te weten:

1. Inclusief sporten & bewegen (iedere Nederlander kan een leven lang plezier aan sporten en bewegen beleven).
2. Duurzame sportinfrastructuur (een functionele goede en duurzame sportinfrastructuur).
3. Vitale sport- en beweegaanbieders (alle typen aanbieders van sport en bewegen zijn toekomstbestendig).
4. Positieve sportcultuur (overal kan met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos gesport worden).
5. Vaardig in bewegen (meer kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen).
6. Topsport die inspireert (topsportprestaties en -evenementen vormen een inspiratie voor de verenigende waarde van sport).

Deze landelijke ambities bieden veel aanknopingspunten om hiermee ook regionaal en lokaal aan de slag te gaan. Met het Nationaal Sportakkoord wordt dan ook op verschillende partijen, zoals gemeenten, provincies, sportorganisaties en onderwijsinstellingen een beroep gedaan om in navolging van het Nationaal Sportakkoord te komen tot provinciale en lokale akkoorden. Akkoorden waarbij regionale en lokale partijen het nationale akkoord vertalen naar de regionale en lokale sport-specifieke context. In de provincie Groningen is deze handschoen voortvarend opgepakt. Zowel op lokale alsook op regionale schaal zijn sportorganisaties, onderwijsinstellingen, zorg- en welzijnsinstellingen, bedrijfsleven en overheden (gemeenten en de provincie) samen aan de slag gegaan om in elke gemeente een lokaal sportakkoord tot stand te brengen en bovendien op provinciaal niveau een provinciaal sport- en beweegakkoord. Zoals wij u eerder schriftelijk op 30 oktober 2019 hebben geïnformeerd (procedurebrief, briefnummer: 2019-084917/44/A.21), hebben wij 2020 gebruikt als overgangsjaar om te komen tot dit Gronings Provinciaal Beweegakkoord.

Gronings Provinciaal Beweegakkoord

Gedurende 2020 is er veelvuldig gesproken met belangrijke partners uit het veld om te komen tot een Gronings Provinciaal Beweegakkoord. Hierbij hebben we de oproep zoals verwoord in de motie "Startschot voor een Gronings sportakkoord", opgevolgd. Tijdens de gesprekken zijn we ingegaan op de thema's uit het Nationale Sportakkoord en hebben we met elkaar ambities, doelstellingen en acties geformuleerd. De provincie is één van de partners van het akkoord en zal dan ook niet bij elk thema een (even grote) rol vervullen.

De motie 'Startschot voor een Gronings sportakkoord' d.d. 18 december 2019 en de gesprekken die we hebben gevoerd met alle partners binnen de diverse thema's, zijn leidend geweest voor de provinciale rol binnen het Gronings Provinciaal Beweegakkoord. Hierbij hebben we ons vooral gericht op hoe de provincie ten opzichte van andere overheden van toegevoegde waarde kan zijn binnen de sportsector. Het provinciale beweegakkoord is aanvullend op de lokale sportakkoorden en het Nationale Sportakkoord. Met elkaar willen we onze inwoners graag in beweging krijgen en houden, zodat ze gezonder leven.

Op basis van het provinciaal beweegakkoord verwoorden we hierna de rol die de provincie komende jaren gaat vervullen en hoe de beschikbare middelen worden ingezet.

4.1 Inclusief Sporten en bewegen

Mensen met een beperking sporten en bewegen aanzienlijk minder dan mensen zonder beperking. Terwijl juist bij deze doelgroep een gezondheidswinst valt te behalen. De organisatie van gehandicaptensport op lokaal niveau is lastig omdat er dan sprake is van lage aantallen per gemeente. Bovendien is er een grote verscheidenheid aan beperkingen.

Ambitie zoals verwoord in het beweegakkoord:

In de provincie Groningen krijgt iedereen de mogelijkheid om mee te doen aan sport en bewegen. Plezier staat hierbij voorop. Daarmee kan sport en bewegen een bijdrage leveren aan ieders gezondheid.

Doelstellingen uit het beweegakkoord:

- Versterken van het bestaande samenwerkingsnetwerk, waarin partijen uit sport, gezondheid, sociaal domein zijn vertegenwoordigd.
- Voldoende en kwalitatief aanbod in de gehele provincie Groningen die voor iedereen toegankelijk is (bereikbaar/financieel).

Om de hier bovengenoemde ambitie en doelstellingen te behalen zijn er verschillende acties verwoord, waarbinnen iedere organisatie een andere rol vervuld. Juist omdat er lokaal soms sprake is van lage aantallen van een bepaalde doelgroep, is er een meerwaarde om dit thema (ook) provinciaal op te pakken en daarbij is het logisch dat de provincie binnen dit thema een faciliterende rol heeft. Uiteraard zorgen we voor een nauwe afstemming met de gemeenten en lokale organisaties. Door als provincie te zorgen dat er een provinciale coördinator komt die een nadrukkelijke verbinding zoekt met de lokale sportakkoorden, die de kennisdeling coördineert en zorgt dat er een breed platform komt waarop onder andere vraag en aanbod staat en waar kennis op gedeeld wordt, dragen we bij aan dat de verschillende doelgroepen meer in beweging komen. Daarnaast willen we mogelijkheden geven om ervaren belemmeringen weg te nemen (bijvoorbeeld een vervoersregeling).

Provinciaal doel: we willen dat er in 2023 5% meer mensen met een beperking aan het bewegen zijn. Indicator: het aantal mensen met een beperking dat aan het bewegen is.

4.2 Duurzame Sportinfrastructuur

Afgelopen jaren hebben we vanuit het sport- en beweegbeleid binnen dit thema een rol gespeeld met het stimuleren van gemeenten om de openbare ruimte beweegvriendelijker in te richten. Daarnaast hebben we via de Energieke Club en het Fonds Nieuwe Doen ingezet op het verduurzamen van sportaccommodaties. En hebben we in 2019 de Routekaart Verduurzaming Sport ondertekend. We zijn van mening dat dit thema breder in onze organisatie moet worden opgepakt dan alleen vanuit het sport- en beweegbeleid.

Ambitie zoals verwoord in het beweegakkoord:

In de provincie Groningen is een duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur. Dit betreft letterlijk verduurzamen enerzijds en het efficiënter benutten/inrichten van accommodatie en openbare ruimte anderzijds. Provinciale samenwerking is hierbij van belang.

Doelstellingen uit het beweegakkoord:

- Het realiseren van een duurzame provinciale samenwerking die bijdraagt aan een gezonde leefomgeving.
- Sportaccommodaties in de provincie Groningen worden optimaal verduurzaamd.

De provinciale meerwaarde vanuit het sport- en beweegbeleid is vooral gericht op samenwerking en kennisdeling. We hebben vooral een faciliterende rol in het ondersteunen van gemeenten om met dit

thema aan de slag te gaan (o.a. kennisdeling en samenwerking via Kennislab BIOR). Daarnaast haken we aan bij ander provinciaal beleid (Energieke Club, Fonds Nieuwe Doen, Fietsstrategie, Omgevingsvisie, Natuur).

Provinciaal doel: in 2023 is via het project De Energieke Club en het Fonds Nieuwe Doen bij 300 buitensportverenigingen het energieverbruik met 10% afgenomen.

Indicator: het aantal buitensportverenigingen waar het energieverbruik met 10% is afgenomen via De Energieke Club en het Fonds Nieuwe Doen.

4.3 Vitale sport- en beweegaanbieders en positieve sportcultuur

De lokale sportaanbieder speelt een belangrijke rol in met name de leefbaarheid van Groningse dorpen en kernen. Het is daarom van groot belang dat alle typen aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig zijn. Daarnaast moet overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos gesport kunnen worden. Plezier in sport is het fundament voor een leven lang sporten en bewegen. Dit alles met als doel de jeugd langer aan de sport te binden en de kans te vergroten dat zij op latere leeftijd actief blijven binnen een sportvereniging als sporter en als vrijwilliger.

Ambitie zoals verwoord in het beweegakkoord:

Sportaanbieders in de provincie Groningen maken het mogelijk dat er voor alle inwoners passend aanbod is dat verzorgd wordt door kwalitatief goed kader.

Doelstellingen uit het beweegakkoord:

- Sportverenigingen en -aanbieders weten waar zij terecht kunnen voor advies. Onderlinge kennisuitwisseling (sporttechnisch en bestuurlijk) wordt gefaciliteerd en gestimuleerd.
- Zichtbaarheid van sport- en beweegaanbod in directe leefomgeving van de inwoners vergroten.
- Sport- en beweegaanbieders worden gestimuleerd en gefaciliteerd om kwaliteitsverbetering van technisch en bestuurlijk kader te realiseren.

Gemeenten hebben diverse keren aangegeven dat dit een thema is wat vooral lokaal wordt opgepakt. Het staat ook in alle lokale sportakkoorden. Daarom zien we binnen dit thema op dit moment geen rol voor de provincie vanuit het sport- en beweegbeleid. Indien daar vanuit de lokale akkoorden wel behoefte aan is, kan er provinciaal wel wat opgepakt worden. Dit moet dan echter wel uit de lokale behoeftepeilingen blijken of men moet de vraag specifiek bij ons neerleggen.

4.4 Van Jongs af aan vaardig in beweging

De basis voor een gezonde leefstijl wordt op jonge leeftijd gelegd. Sport en bewegen vormen een belangrijke factor in het beïnvloeden van leefstijlfactoren (Bewegen, Roken, Alcohol, Voeding en Ontspanning). Door in te zetten op meer beweegmomenten voor de jeugd en daarnaast aandacht te hebben voor een gezonde leefstijl en het plezier van sporten en bewegen, kunnen we met elkaar de Groningse jeugd gezonder laten opgroeien. Afgelopen jaren hebben we via de Sportief Gezonde School in zowel het basisonderwijs als (V)MBO geprobeerd om de jeugd in beweging te krijgen en houden. Daarnaast hebben we meerdere projecten gefaciliteerd die Groningers in beweging hebben gebracht.

Ambitie zoals verwoord in het beweegakkoord:

Alle kinderen in de provincie Groningen leren van jongs af aan om een leven lang actief te zijn en ervaren op hun eigen niveau het plezier van sport en bewegen. Waarbij een bewegende, veilige en stimulerende omgeving van belang is.

Doelstellingen uit het beweegakkoord:

- Provinciale aanpak ontwikkelen m.b.t. gezonde leefstijlinterventies.
- We zorgen ervoor dat alle kinderen (met alle achterstanden) kansrijk motorisch opgroeien.
- We bieden kwalitatief goed sport en beweegaanbod aan die toegankelijk is voor alle kinderen: ongeacht etniciteit, financiële-, sociale achtergrond etc.
- Gemeenten en onderwijs stimuleren om de omgeving beweegvriendelijker te maken.

Ook binnen dit thema sluiten we aan op de lokale sportakkoorden. De provincie heeft vooral een faciliterende rol richting gemeenten. Partners hebben aangegeven dat ze graag willen aansluiten bij provinciale initiatieven en eventueel kan er provinciaal aanbod gecreëerd worden (bijvoorbeeld JOGG of Sporthopper). Echter het initiatief daarvoor moet vanuit de lokale akkoorden komen.

Komende jaren gaan we gemeenten ondersteunen bij initiatieven/projecten om alle kinderen in de provincie aan het bewegen te krijgen en om hen gezonder te laten opgroeien. Daarnaast blijven we investeren in meer bewegingsmomenten en aandacht voor een gezonde leefstijl bij de oudere jeugd (12- 20 jaar) en gaan we activiteiten bij sportevenementen ondersteunen die de niet actieve Groningers in aanraking brengen met bewegen.

Provinciaal doel: min 600 jongeren op het VMBO en MBO stimuleren om meer in beweging te komen en een gezonde leefstijl aan te nemen.

Indicator: het aantal jongeren dat via het project Sportief Gezonde School op het VMBO en MBO is gestimuleerd om in beweging te komen en een gezonde leefstijl aan te nemen.

Provinciaal doel: via side-events bij sportevenementen willen we minimaal 5000 Groningers in aanraking brengen met sporten en bewegen om hen te stimuleren zelf ook te gaan bewegen.

Indicator: het aantal Groningers dat in 2021, 2022 en 2023 via side-event bij sportevenementen wordt gestimuleerd om in beweging te komen.

4.5 Topsport die inspireert

Veel sportcarrières zijn ooit begonnen bij een sportvereniging in de buurt. En een (succesvolle) topsporter en/of talent is vaak een voorbeeld voor jongeren die gaan sporten bij de vereniging of op school. Sportprestaties en sporthelden spreken tot de verbeelding bij een groot publiek en voor de jeugd is het een uitdaging om te kijken hoe goed ze zelf kunnen worden. Elk niveau van sport en bewegen levert plezier op en de waardering die ze er voor krijgen is belangrijk voor hun ontwikkeling.

Ambitie zoals verwoord in het beweegakkoord:

Sporttalenten in de provincie Groningen kunnen hun talent maximaal ontplooiën dankzij een optimale sportinfrastructuur die gebaseerd is op regionale samenwerking, kennisuitwisseling en het faciliteren van behoeften van de individuele topsporter. Talenten en/of (ex) topsporters uit de provincie worden als ambassadeur ingezet om inwoners te inspireren en enthousiasmeren.

Doelstellingen uit het beweegakkoord:

- Samenwerking Groningen, Drenthe en Friesland: kennis bundelen en samenwerken waar mogelijk. Dit geldt voor zowel de sporter, de professional als de organisaties.
- Verbeteren aansluiting breedtesport op topsport/talentontwikkeling.
- Talenten waar mogelijk faciliteren wat betreft onderwijs, reistijd, trainingstijden etc.
- Stimuleren van talenten en (ex) topsporters om zich als ambassadeurs in te zetten

Afgelopen jaren hebben we als provincie een belangrijke rol gespeeld in het faciliteren van talenten en kennisdeling van de topsport/talenten naar de breedtesport. Daarnaast hebben we gefaciliteerd in het opstellen en uitvoeren van de Topsportagenda Noord Nederland. Binnen de meeste gemeenten speelt dit thema niet omdat er te weinig talenten in een gemeente wonen om daar specifiek beleid voor te maken, deze talenten krijgen daardoor minder kansen om zich te ontwikkelen.

Juist omdat dit thema lokaal niet in de sportakkoorden voorkomt, maar dit thema wel een inspiratie- en identificatiewaarde heeft om de inwoners in beweging te krijgen en houden, blijven we hier op inzetten. We willen via de talenten de breedtesport versterken, door kennisdeling, coach-de-coach-programma's en topsporters en talenten hun maatschappelijke rol te laten pakken. Hierdoor wordt onder andere het kader bij sportverenigingen versterkt en daarmee is het aantrekkelijker om er gaan en blijven sporten en bewegen.

Komende jaren blijven we talenten faciliteren zodat zij alle kansen krijgen om het optimale uit zichzelf te halen en daarnaast ondersteunen we de Topsportagenda Noord Nederland, waarin nadrukkelijk aandacht is voor kennisdeling naar en versterking van de breedtesport. Ten slotte faciliteren we topsportverenigingen om hun maatschappelijke rol te pakken en zo de jeugd te inspireren om ook te bewegen.

Provinciaal doel: in 2023 is het technische- en bestuurlijk kader bij 25% van de breedtesportverenigingen versterkt doordat er kennisdeling vanuit de topsport/talenten en/of trainers/coaches heeft plaatsgevonden.

Indicator: het aantal verenigingen dat via kennisdeling vanuit de topsport/talenten en/of trainers/coaches het kader heeft versterkt

Provinciaal doel: in 2023 zijn Groningers door het maatschappelijke programma van topsportorganisaties geïnspireerd om in beweging te komen.

Indicator: het aantal Groningers dat in beweging is gekomen bij maatschappelijke programma's van topsportorganisaties.

4.6 Aanjager beweegakkoord en monitoring

Met het opstellen en ondertekenen van het Gronings Provinciaal Beweegakkoord zijn we er nog niet. Komende maanden en jaren moet er uitvoering worden gegeven aan de gemaakte afspraken. Om de energie er in te houden en verbindingen te leggen tussen de verschillende thema's en de lokale akkoorden, faciliteren we een coördinator. Daarnaast willen we de komende jaren weten wat de resultaten zijn van het Beweegakkoord en het provinciale beleid, daarom gaan we dit monitoren.

4.7 Initiatieven uit het Beweegakkoord

Op dit moment zijn alle werkgroepen aan de slag met de ambities, doelstellingen en acties uit het Gronings Provinciaal Beweegakkoord. Het Beweegakkoord is een dynamisch document. We willen graag komende jaren kunnen inspelen op kansen die voortkomen uit het beweegakkoord waarvan we nu nog niets weten. Daarom komt er een regeling specifiek voor initiatieven uit het Beweegakkoord die juist qua financiering nog het laatste zetje nodig hebben. Hiermee bieden we zowel overheden als de maatschappelijke organisaties kansen om projecten die gericht zijn op sporten, bewegen en gezondheid in Groningen op te starten.

4.8 Procesgeld

Door corona is des te meer bevestigd dat we in een snel veranderende wereld zitten. Om effectief in te kunnen spelen op de kansen die zich voordoen (en die binnen de kaders passen), reserveren wij een deel van het sport- en beweegbudget voor procesgeld.

4.9 Personeelskosten (FTE)

Om komende jaren goed uitvoering te kunnen geven aan het provinciale sport- en beweegbeleid en daarmee onze bijdrage te leveren aan het Groninger Provinciaal Beweegakkoord, reserveren we middelen voor personeelskosten. Omdat dit binnen de AKP niet geregeld is voor het sport- en beweegbeleid, zullen deze kosten ten laste komen van het sportbudget.

5. Raakvlakken ander provinciaal beleid

Wij hebben in de Kadernota 2019-2023 aangegeven dat wij vinden dat ons beleid 'beweeg- en sociaal inclusief' moet zijn. Voor de realisatie van dit 'beweeg- en sociaal inclusief' beleid leggen wij relaties tussen diverse beleidsterreinen. Daar waar verbindingen worden gezien en gelegd, zullen inhoudelijk verantwoordelijke beleidsafdelingen worden betrokken, opgeroepen en uitgedaagd hun nieuwe beleidsprogramma's 'beweeg- en sociaal inclusief' te maken.

Gezondheid en vitaliteit (preventie)

In reactie op bovenstaande hebben wij de relatie gelegd tussen ons sport- en beweegbeleid en leefbaarheid. In het Leefbaarheidsprogramma 2020-2023 hebben wij daarvoor het thema '*gezondheid en vitaliteit door preventie en sport en bewegen*' een belangrijke plaats gegeven. Door afstemming en samenwerking met het Preventie Overleg Groningen (POG) willen we het sport- en beweegklimaat in onze provincie verbeteren en daarbij bovendien meer aandacht schenken aan een gezonde leefstijl en voeding in het basisonderwijs. Daar waar de acties in het Gronings Provinciaal Beweegakkoord gericht zijn op het meer mensen in beweging krijgen en aan het sporten, zal dit een positieve bijdrage leveren aan het tegengaan van overgewicht bij onze inwoners. Zo helpt het beweegakkoord bij het overkoepelende doel van het Preventie Overleg Groningen, namelijk '*meer gezonde jaren voor Groningers*'. Vanuit ons leefbaarheidsbeleid ondersteunen wij de komende jaren verschillende instellingen die ervoor zorgen dat inwoners mee kunnen doen en gelijke kansen krijgen. Inwoners die niet genoeg geld hebben voor sportdeelname ondersteunen we via het Jeugdfonds Sport en Cultuur Groningen.

Verduurzaming sport

Voor de verduurzaming van de sport in onze provincie zien wij koppelkansen met onze 'Klimaatagenda provincie Groningen 2030'. Instrumenten die wij hierbij blijven inzetten zijn het Fonds Nieuwe Doen en het project 'De Energieke Club'. Sportverenigingen kunnen via 'De Energieke Club' gratis ondersteuning en advies krijgen bij het bepalen van maatregelen voor het duurzamer, toekomstbestendiger en toegankelijker maken van hun sportaccommodaties. Via het Fonds Nieuwe

Doen bestaat voor sportverenigingen aanvullend de mogelijkheid om leningen te ontvangen voor de uitvoering van energiebesparende maatregelen en de verduurzaming van hun sportaccommodatie. Als uitwerking van het Nationaal Klimaatakkoord hebben wij op 23 januari 2020, samen met vier andere provincies, de 'Routekaart Verduurzaming Sport' ondertekend. In deze routekaart staat vermeld hoe wij aan de slag gaan om de klimaatdoelstellingen te verwezenlijken. Speerpunten zijn: CO2-reductie (energiebesparing, energieopslag en hernieuwbare energie zoals zonne-energie), circulair gebruik van (sport)materialen en het uitbannen van gewasbeschermingsmiddelen op sportvelden. Daar waar mogelijk koppelen we de routekaart aan onze klimaatagenda.

Mobiliteit

Als provincie hebben wij ook een belangrijke ruimtelijke opgave, waar mobiliteit en het stimuleren van het gebruik van de fiets een rol spelen. Zo blijven wij inzetten op goede infrastructuurvoorzieningen voor de fiets en een completer fietsnetwerk door de aanleg van fietspaden en fietssnelwegen. Hierbij speelt kennisdeling, regionale afstemming en het provinciaal uitrollen van innovaties, gericht op gebruik en veiligheid een rol. We leggen nadrukkelijk de verbinding tussen het provinciaal beweegakkoord en ons 'Uitvoeringsprogramma Fiets 2020-2023'. Daarbij zetten we in op fietsstimulering en de specifieke projecten rondom sportieve fietsers die benoemd staan in het uitvoeringsprogramma Fiets. Kansen voor de fiets worden verder meegenomen bij de acties en uitwerking van het beweegakkoord. Vooral rondom school- en sportomgevingen kan actieve mobiliteit een belangrijke plaats krijgen.

Vrijtijdseconomie

Wij faciliteren en ondersteunen de acquisitie en organisatie van grootschalige evenementen in de provincie Groningen, omdat we vinden dat evenementen onze provincie positief op de kaart zetten en het opstarten van samenwerkingen en initiatieven kunnen versnellen. Voor (top)sportevenementen die inwoners stimuleren om meer te bewegen en die aandacht hebben voor de sociaal-maatschappelijke waarde, gaan wij de koppeling leggen met ons Vrijtijdseconomie beleid (evenementen). We gaan kijken hoe sportevenementen een plek kunnen krijgen binnen het 'Kader Toerisme provincie Groningen 2021-2030' en/of binnen het daaruit voortvloeiende eerste meerjarige uitvoeringsplan Toerisme.

6. Hoe gaan we dit doen?

Voor het bereiken van bovengenoemde uitgangspunten is in totaal nog € 1.985.000,- beschikbaar vanuit de sport- en beweegmiddelen 2020-2023. Deze middelen zullen we voornamelijk inzetten het bereiken van de ambities en doelstellingen van het Gronings Provinciaal Beweegakkoord. We willen vooral faciliteren, partijen met elkaar verbinden, zorgen voor kennisdeling en stimuleren om met elkaar de Groningers in beweging te krijgen en te houden. Een rol die per thema kan en zal verschillen en waarbij de focus van de activiteiten te allen tijde komt te liggen op het provinciale niveau en het versterken van het gemeentelijke beleid. In dit kader zijn ook onderwerpen opgenomen die passen binnen andere provinciale instrumenten/middelen zoals het fietsbeleid, leefbaarheid, accommodatiefonds, energie en het toeristische beleid. Komende tijd zullen we ook nog sterker de verbinding zoeken met ander provinciaal beleid.

Hieronder volgt voor de komende 3 jaar een verdeling van de middelen die voor het sport- en beweegbeleid beschikbaar zijn. Omdat we merken dat het tijd kost om de uitvoering van het beweegakkoord op te starten worden de middelen niet evenredig verdeeld over de komende 3 jaren. In 2021 is er minder uitvoeringsbudget beschikbaar en juist meer geld voor opstart en coördinatie, in 2022 en 2023 wordt het uitvoeringsbudget hoger en het bedrag voor coördinatie (waar mogelijk) lager.

	2021	2022	2023
Ondersteuning en uitvoering beweegakkoord	€ 495.000,-	€ 555.000,-	€ 560.000,-
Procesgeld	€ 25.000,-	€ 25.000,-	€ 25.000,-
Personeelskosten	€ 100.000,-	€ 100.000,-	€ 100.000,-
Totaal	€ 620.000,-	€ 680.000,-	€ 685.000,-